

Záznam z jednání Výboru pro institucionální zabezpečení rovných příležitostí žen a mužů (dále "Výbor") konaného dne 6. března 2014

Místo schůze: Praha, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Podskalská 19, místnost č. 218 (od 12:30 do 14:00)

Přítomné členky a členové

	Jméno	Organizace
1.	Ferrarová Eva	MV
2.	Halanová Květa, <i>zástup: Rudolfina Knotová</i>	SMO ČR
3.	Jahodová Dita	ProEquality
4.	Jonitová Bronislava	MO
5.	Latislavová Miloslava	MPSV
6.	Niklová Kateřina	MF
7.	Pavlík Petr	FHS UK
8.	Skálová Helena, <i>zástup: Anna Kotková</i>	Gender Studies, o.p.s.
9.	Světlíková Daniela	Český svaz žen
10.	Šprincová Veronika	Fórum 50 %
11.	Tovth Daniel	KÚ Karlovarský kraj

Omluveny/i:

	Jméno	Organizace
1.	Baršová Andrea	Úřad vlády ČR
2.	Gerhard Vladislav	MČ Praha 18
3.	Halanová Květa	SMO ČR
4.	Kubálková Petra	Aperio
5.	Linková Marcela	NKC – Ženy a věda
6.	Skálová Helena	Gender Studies, o.p.s.
7.	Šebková Jitka	ČMKOS
8.	Uhl Michal	MČ Praha 2

Hostky/hosté:

	Jméno	Organizace
1.	Frýdová Anna	MŠMT
2.	Lustigová Andrea	MSp
3.	Nestával František	MPO
4.	Vohralíková Markéta	MZV
5.	Žáková Olga	Nadace OSF

Sekretariát Výboru:

Hana Končelová, Jindřiška Návarová, Monika Skopalová, Radan Šafařík, Lucie Viktorinová, Lucia Zachariášová

Z celkového počtu 17 členek a členů bylo přítomno 11, Výbor byl tedy usnášeníschopný.

Návrh programu jednání:

Ad bod 1 – Schválení programu zasedání

1. Schválení programu	P. Pavlík
2. Plán práce Výboru na rok 2014	P. Pavlík
3. Doplnující informace k podnětům Výboru z roku 2013	sekretariát
4. Aktuální informace k projektu Optimalizace institucionálního zabezpečení rovných příležitostí žen a mužů v ČR (statistická data, strategie)	J. Návarová, H. Končelová
5. Aktualizovaná opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže v roce 2014	L. Zachariášová
6. Různé (<i>Závěry Rady EU k institucionálním mechanismům na podporu žen a genderové rovnosti – Radan Šafařík; Program Progress – Lucie Viktorinová</i>)	

*O tomto návrhu programu proběhlo **hlasování**: 11 pro, 0 proti, 0 se zdrželi. Návrh byl přijat.*

Ad bod 2 - Plán práce Výboru na rok 2014

P. Pavlík vyzval všechny přítomné k opravení či doplnění plánu práce Výboru na rok 2014. Protože žádné připomínky nezazněly, proběhlo o tomto návrhu **hlasování**:

11 pro, 0 proti, 0 se zdrželi. Plán práce Výboru na rok 2014 byl přijat.

Ad bod 3 - Doplnující informace k podnětům Výboru z roku 2013

R. Šafařík uvedl aktuální informace k podnětu Výboru z prosince roku 2013, kdy Výbor vznesl připomínky k předkládanému materiálu „Návrh změny Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA)“, dále jako „Návrh změny RIA“.¹ MPSV vzneslo zásadní připomínku k tomuto materiálu, která směřovala k zachování povinnosti provádět hodnocení dopadů regulace na rovnost žen a mužů a rovněž na diskriminaci. ÚV se rozhodl připomínce nevyhovět a Návrh změny RIA byl na jednání vlády ČR předložen s rozporem. Finální verze materiálu schválenou vládou ČR obsahuje pouze povinnost provádět zhodnocení dopadů regulace z hlediska zákazu diskriminace, připomínce MPSV tedy vyhověno nebylo.

L. Zachariášová v této souvislosti informovala o přesunu agendy rovných příležitostí žen a mužů z MPSV na Úřad vlády s tím, že věří, že se přesunem tyto mechanismy znovu lépe

¹ Připomínky reagovaly na materiál zasláný Úřadem vlády do meziresortního připomínkového řízení. Návrh mj. směřoval k nahrazení povinnosti provádět hodnocení dopadů regulace na rovnost žen a mužů (tzv. gender impact assessment) hodnocením dopadů regulace ve vztahu k zákazu diskriminace.

propojí. P. Pavlík navrhl přijmout k této věci usnesení a iniciovat podnět Radě, která by schválila, aby se do Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace vrátil výslovně gender impact assessment. Poté bylo přistoupeno k hlasování o tomto **usnesení**:

Výbor pro institucionální zabezpečení rovných příležitostí žen a mužů

doporučuje Radě vlády pro rovné příležitosti žen a mužů, aby vyzvala ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu k zahájení kroků směřujících ke sjednocení znění Jednacího řádu vlády, Legislativních pravidel vlády a Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA) tak, aby v nich byla jednotně a explicitně obsažena povinnost zhodnocovat dopady na rovnost žen a mužů.

*O tomto návrhu proběhlo **hlasování**: 11 pro, 0 proti, 0 se zdrželi. Návrh byl přijat.*

M. Skopalová dále v tomto bodě připomněla podnět Výboru z roku 2013 k zahájení jednání o posílení agendy rovných příležitostí žen a mužů v rámci Kanceláře Veřejného ochránce práv (dále jako „KVOP“), který byl přijat Radou 19. prosince 2013. Předala slovo R. Šafaříkovi, aby informoval Výbor o aktuální situaci v této věci. R. Šafařík konstatoval, že KVOP v současnosti jedná s Ministerstvem financí o možnosti navýšení prostředků na personální kapacity oddělení rovného zacházení. Pro argumentaci KVOP mj. využívá schválený podnět Výboru. Po ukončení jednání s MF zahájí KVOP jednání s Rozpočtovým výborem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, který má klíčové slovo při rozhodování o rozpočtu KVOP. Sekretariát Rady bude nadále v kontaktu KVOP a bude Výbor o dalším průběhu informovat.

M. Skopalová dále připomněla dva rozpracované podněty, které se přesouvají do plánu práce Výboru v roce 2014. Jedná se o podnět ke zřízení pozice koordinátorky/koordinátora rovných příležitostí žen a mužů (dále jako „GFP“) na úrovni samosprávy a v organizacích přímo řízených vládou a dále o podnět ke členění a vykazování statistických dat podle pohlaví.

E. Ferrarová uvedla ke zřízení pozice GFP na úrovni samosprávy domněnku, že tento krok nebude jednoduchý, ale pozitivum vidí v tom, že úřady pravděpodobně obnoví konference s pracovníky a pracovníci samosprávy, na kterých by bylo možné tuto otázku otevřít a prodiskutovat. Doplnila, že termín setkání vypadá zatím na září tohoto roku. P. Pavlík reagoval souhlasně s tím, že je to dobrý nápad, a navrhl na základě toho **později přijmout usnesení**. R. Knotová ze Svazu měst a obcí ČR tuto iniciativu vítá, ale upozorňuje na to, že bude problém ji prosadit, je třeba velké citlivosti. U malých obcí to ani nepovažuje za relevantní. P. Pavlík poznamenal, že postup se dá diferencovat a odstupňovat, například nejprve s požadavkem na krajské úřady; navrhuje **dát na program příštího jednání Výboru diskuzi o tom, jak by byl tento postup přijatelný**. L. Zachariášová doplnila, že do spolupráce na krajské úrovni hodlá oddělení vstoupit prostřednictvím jeho projektů, a to v rámci tvorby strategie pro rovnost žen a mužů na léta 2014 – 2020 vznikající v projektu Optimalizace institucionálního zabezpečení rovných příležitostí žen a mužů v ČR (dále jako „projekt Optimalizace“), a také v rámci nově schváleného projektu financovaného z Norských fondů. Zde bude oddělení představovat výstupy projektu ve čtrnácti krajích, plánuje je navštěvovat, a hovořit o jejich možnostech. O. Žáková z Nadace OSF do diskuze doplnila, že města

i kraje jsou oprávněným žadatelem o grant, a cítí z jejich strany zájem; Nadace bude mít informaci, kolik se jich do výzvy zapojilo. R. Knotová dodala, že Svaz měst a obcí ČR se bude snažit toto téma prosazovat, a informovala přítomné o projektu vznikajícím ve spolupráci s občanským sdružením Fórum 50 %. V. Šprincová doplnila, že v plánu projektu se počítá také s podněty Výboru. O. Žáková přidala informaci o norské Asociaci místních a regionálních samospráv - má silnou pozici a byla by možná šance na to získat její know-how. R. Knotová reagovala s tím, že partnerství s ní se bohužel nepodařilo dojednat z důvodu nedostatečné personální kapacity.

M. Skopalová na závěr tohoto bodu doplnila, že v rámci rozjednaného podnětu ke členění a vykazování statistických dat podle pohlaví byla na jednání Výboru přizvána J. Návarová, která je odbornou garantkou aktivity projektu Optimalizace týkající se revize sběru statistických dat.

Ad bod 4 - Aktuální informace k projektu Optimalizace institucionálního zabezpečení rovných příležitostí žen a mužů v ČR (statistická data, strategie)

J. Návarová následně představila svoji aktivitu v projektu, neformální spolupráci s Českým statistickým úřadem (dále jako „ČSÚ“), práci na revizi dokumentu Koncepce genderové statistiky a nastínila plán návrhů na optimalizaci sběru dat s ohledem na genderovou ne/rovnost. Uvedla, že v první části práce půjde o rezortní zjišťování, a s tím související povinnost vykazovat data, a nutnost normativně ukotvit tuto povinnost. Dále uvedla, že v rámci revize nejde jen o jednoduchý sběr dat o jedincích, ale bude nás zajímat genderová senzitivita obecně, např. dopad stavu městské hromadné dopravy na životy žen a mužů. Existují také relevantní statistická data, kde chybí genderový aspekt – např. u přehledu vedoucích divadel a podobných institucí nemáme informaci o pohlaví. Dalším výstupem aktivity bude mimoresortní zjišťování, a to na státní, evropské (Evropský institut pro genderovou rovnost – „EIGE“) a světové úrovni (zde již s nižší srovnatelností). Do konce března by ráda předložila výsledný dokument s přehledovou tabulkovou částí. Projekt si neklade za cíl optimalizaci sběru statistických dat realizovat, ale pouze ji navrhnout; protože ale trvání projektu je do května 2015, zbývající čas by ráda využila na hodnocení reálných dopadů a například na vznik nových statistických výkazů a šetření v rámci resortů. J. Návarová v souvislosti s tvorbou návrhu na revizi vyzvala všechny přítomné k případnému doplnění informací a k podávání podnětů. Na závěr uvedla, že v oblasti sběru statistických dat nejde o jednoduchou situaci – ČSÚ má tendenci zátěž svých respondentů a respondentek spíše snižovat a minimalizovat i finanční výdaje s tím spojené. J. Návarová dále představila indikátory měření u nás - vychází se z dvanácti tematických okruhů Pekingské akční platformy, dále z genderových indikátorů Statistické divize Evropské hospodářské komise OSN a z Gender Equality Indexu EIGE. Na závěr svého příspěvku opět vyzvala přítomné k návrhu na doplnění statistických údajů v oblastech, kde by mohly chybět – např. v oblasti biostatistik.

K prezentaci se následně rozvinula diskuze. D. Jahodová se v návaznosti zeptala, zda se v revizi počítá pouze s dělením statistiky na ženy a muže, nebo bude zahrnut i aspekt transgender, zda je to pro oddělení téma. J. Návarová reagovala s tím, že u nás se zatím pohybujeme opravdu jen na úrovni dichotomie ženy – muži a ani v projektu jinou ambici

nemáme. Uvítáme však tuto iniciativu a můžeme ji do projektu zkusit zařadit. Vyzvala proto D. Jahodovou k zaslání podnětů. L. Zachariášová upřesnila způsob rozdělení agend – oddělení rovných příležitostí žen a mužů MPSV vykonává agendu rovnosti žen a mužů, Rada pro lidská práva při Úřadu vlády řeší i práva sexuálních menšin. Přesto si uvědomuje, že existuje více možných pohledů na věc. Do budoucna je otázka, zda agendy nepropojit, ale v tuto chvíli je nastavení státní správy takovéto.

F. Nestávala zajímala data podnikatelek v souvislosti s migrací. J. Návarová reagovala, že toto má v gesci zejména ministerstvo vnitra, a že etnicita je těžko uchopitelná, protože vychází ze sčítání lidu. Tento případ navíc předpokládá sloučení dvou statistik. Sleduje se pouze zastoupení ve vedení bank a všechno ostatní vychází z malého vzorku – pak je ovšem problém s generalizací.

R. Knotová do diskuze doplnila, že za Svaz zjišťovali, zda existují statistiky zastoupení žen a mužů v místní politice (starostové/starostky, zastoupení v radách obcí - kde je žen méně než v zastupitelstvech, ...). Bylo jim řečeno, že není jak tato data sebrat – proto se rozhodli v rámci (již zmíněného) projektu provést částečnou analýzu (obcí II. a III. typu). Záleží na tom, jakou budou mít odezvu, kolik dat se jim podaří sebrat; chtějí také sledovat vývoj mezi volbami. Podle F. Nestávala jsou data o pohlaví dostupná, označená hvězdičkou. V. Šprincová a R. Knotová se shodují v tom, že ČSÚ má k dispozici data do zastupitelstev, ale dál už ne, že rady obcí nejsou evidované nikde. E. Ferrarová doplnila informaci, že ministerstvo vnitra by tato data měla mít, ale nemá je; zjistí, co se pro to dá udělat. P. Pavlík dodal, že jména přece musí být evidována. E. Ferrarová reagovala s tím, že aby bylo vnitro nuceno to počítat, bude asi nutné dát podnět Radě, která toto doporučí resortu udělat. **Je to možný podnět Výboru na některé z dalších jednání.** L. Zachariášová namítla, že by to neviděla na samostatný podnět, protože časem takovýchto jednotlivých požadavků vznikne více, spíše by navrhovala dát případně souhrnný podnět později, Výbor si může nejprve projít přehledovou tabulku požadavků. Podle P. Pavlíka je to poměrně důležitá informace, která se nesmí ztratit v obsahu více požadavků, jde o mocenskou pozici, která by měla mít svou váhu a ta se v souhrnné tabulce může ztratit. L. Zachariášová tedy navrhuje zvýraznit tento požadavek jako prioritní. J. Návarová dodala, že souhrnný přehled bude dokončen na přelomu března a dubna, finální podnět pak na konci června roku 2014. Podnět na Radu, aby doporučila resortům obecně sbírat data podle pohlaví, by považovala za dobrý první impuls; časem může Výbor doporučit něco konkrétního. P. Pavlík by navrhoval předložit tento podnět hned na první jednání Rady, s tím, že usnesení si Výbor může odhlasovat per rollam. **Sekretariát podnět připraví Výboru k připomínkování.**

H. Končelová v další části tohoto bodu informovala o aktuální situaci v tvorbě strategie rovnosti žen a mužů na roky 2014 - 2020. Od 3. prosince 2013, kdy Výboru stav tvorby strategie prezentovala, proběhla řada změn, projektový tým dostal řadu připomínek. Nyní předkládá členkám a členům Výboru přepracovanou verzi, která vzešla mimo jiné ze schůzky s expertní skupinou. Ráda by zdůraznila především ty části dokumentu, které se od loňského roku změnily. Strategie bude obsahovat několik příloh – swot analýzu jako oporu pro strategický text, dále přehled pojmů a popis aktuální situace.

Členění na sedm vertikálních strategických oblastí je zachováno, oblast institucionálního zabezpečení rovných příležitostí žen a mužů byla přesunuta na konec, a došlo k vydefinování pěti horizontálních oblastí. Klíčovými oblastmi jsou legislativní úpravy a statistiky. Došlo také k vytvoření minimálního standardu toho, co resorty víceméně naplňují a měly by plnit i nadále – to je součástí implementační kapitoly strategie.

Ad bod 5 – Aktualizovaná opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže v roce 2014

L. Zachariášová vyzvala v tomto bodu programu všechny k zaslání podkladů pro tvorbu dalších Priorit (také na základě přečtení návrhu již zmiňované strategie), které by bylo dobré v nejbližší době naplňovat – pokud možno konkrétní cíle. F. Nestával namítl, že to, co už některé resorty v minulosti splnily, by v dalších Prioritách být nemuselo. L. Zachariášová se domnívá, že to by tedy mělo být součástí minimálního standardu toho, co by plněno být mělo, a požádala o konkrétní informace, o jaké věci se jedná. Na základě informace, že další Aktualizovaná opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže budou schvalována až v červnu, padl návrh, zda je nenastavit již na rok 2015. S tím L. Zachariášová vyjádřila souhlas, problém byl dosud v nastavení celého harmonogramu – nastala by buď situace, kdy GFP neznají vládní Priority před tím, než se tvoří resortní, nebo obráceně. Nyní by bylo dobré využít toto přechodové období a vytvořit si výhled na více let. Poděkovala proto za tento podnět a připustila možnost jeho zohlednění. K. Niklová dodala, že resortní Priority jsou víceméně každoročně stejné a jsou vázané na dlouhodobé aktivity, provázanost s těmi celostátními pro GFP není tak důležitá. Domnívá se také, že GFP by neměly mít problém je případně zaktualizovat.

Ad bod 6 – Různé

L. Viktorinová v tomto bodě představila svůj projekt „Příprava Akčního plánu pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích a dalších souvisejících opatření“. Projekt vzniká v rámci programu Progress, bude stát tři a půl miliónu korun a potrvá do června 2015. Jeho podstatou je příprava Akčního plánu, který bude představovat soubor nástrojů a procesů napomáhajících vyrovnanému zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích v ČR. Návrh půjde v březnu 2015 ke schválení vládě. Cílem projektu je také prohloubení odborné i mediální diskuse na toto téma (gender mainstreaming, sladování). Kromě toho je v rámci projektu naplánováno několik workshopů s českými i zahraničními expertkami a experty, konference, ale také analýza stávající situace systému zařízení péče o děti předškolního věku. Počítá se s úzkou kooperací s Výborem pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života a s Výborem pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice a rozhodovacích pozicích, členky Výborů jsou zároveň členkami expertní skupiny k tvorbě Akčního plánu.

R. Šafařík dále představil členkám a členům Výboru Závěry Rady EU k institucionálním mechanismům na podporu žen a genderové rovnosti (dále jako „Závěry k institucionálním mechanismům“). Závěry Rady EU vždy obsahují úvodní ustanovení, která se odvolávají na dokumenty EU a následně operativní část, ve které doporučují členským státům různá opatření. Závěry k institucionálním mechanismům

mj. doporučují důsledně uplatňovat princip genderového mainstreamingu, včetně hodnocení dopadu regulace na rovnost žen a mužů, a zajistit dostatečnou personální a odbornou kapacitu orgánů zodpovědných za prosazování rovnosti žen a mužů a dohled nad dodržování příslušných směrnic EU v oblasti rovného zacházení. Sekretariát pošle členkám a členům Výboru závěry k přečtení. P. Pavlík se v souvislosti s tím dotázal, zda jde o formu doporučení, a zda by resorty či vláda neměla reportovat o jejich plnění. R. Šafařík reagoval, že na základě indikátorů vznikají zprávy o tom, jak jednotlivé členské státy EU závěry Rady EU plní; a oddělení se snaží na tato doporučení odkazovat při své práci. Nicméně doporučení obsažená v závěrech Rady EU nemají závaznou povahu a jejich případné neplnění není sankcionováno. L. Zachariášová k otázce závaznosti doplnila, že Strategie Evropa 2020 je závazná všem, kdežto závěry Rady EU v oblasti rovnosti žen a mužů jsou jemnějším prostředkem. Následovala diskuze o tom, jak povýšit závaznost závěrů Rady – P. Pavlík navrhl vytvořit návrh na podnět Výboru Radě, kde by doporučil přidat větší váhu závaznosti těchto doporučení. Sekretariát má za úkol **podnět zformulovat a dát jej odhlasovat per rollam**.

Shrnutí hlavních bodů a úkolů:

- Případné usnesení Výboru v budoucnu:
  - zřízení pozice GFP na úrovni samosprávy v souvislosti s obnovením konference s pracovníci a pracovníky samosprávy
  - zdůraznění požadavku na nutnost evidence zastoupení žen a mužů v místní politice podle pohlaví
- Na bod příštího jednání: diskuze o postupu ve zřizování pozice GFP v samosprávě
- Sekretariát připraví tyto podněty:
  - Podnět na Radu, aby doporučila resortům obecně sbírat data podle pohlaví
  - Podnět Radě, kde by Výbor doporučil přidat větší váhu závaznosti doporučení ze Závěrů Rady EU k institucionálním mechanismům na podporu žen a genderové rovnosti.

Jednání bylo ukončeno ve 14:00.

Schválil:

P. Pavlík, předseda Výboru

Zapsala: M. Skopalová (Oddělení rovných příležitostí žen a mužů)